Projecte Teràpia Assistida amb Gossos

CTAC

Segons el Projecte Educatiu del Centre el C.E.E. Font de l'Abella és un centre educatiu públic que atén alumnat d'edats compreses entre els 3 i els 18 anys, amb necessitats educatives especials derivades principalment de discapacitats intel·lectuals (baix rendiment intel·lectual), de discapacitats adaptatives (baixa capacitat per respondre i adaptar-se socialment a les necessitats del dia a dia) i/o discapacitats afectives - relacionals (baixa capacitat per establir relacions funcionals amb els altres).

Aquests tres tipus de discapacitats poques vegades es presenten de forma aïllada, el que sí sol passar és que generalment una preval sobre l'altre.

L'alumnat presenta diversos nivells de competències i requereixen un entorn, una organització i unes propostes educatives i terapèutiques ajustades a les seves necessitats educatives i terapèutiques per desenvolupar al màxim el seu potencial, aspectes que quedaran recollits en el seu Pla individualitzat de treball (PI).

Així al Centre atenem:

- alumnes que requereixen molt de suport de l'adult per atendre les seves necessitats bàsiques.
- alumnes amb la suficient autonomia per accedir a realitzar tasques simples i adquirir estratègies de relació i comunicació bàsiques.
- alumnes amb bon nivell d'autonomia personal. Poden accedir a aprenentatges instrumentals escolars bàsics.

Des del 2010-11 l'escola Font Abella inclou en la seva programació general anual la teràpia assistida amb gossos conduïda pels professionals de CTAC (centre de teràpies assistides amb cans). Aquesta activitat ha estat finançada per diferents entitats des dels seus inicis, finançament que l'AMPA s'ha responsabilitzat de buscar. Els alumnes del centre per tant en poden gaudir sense cost per les famílies dins l'horari escolar.

L'activitat de teràpia assistida amb gossos generalment es realitza dos matins a la setmana en horari 10h a 13h. Els alumnes que segueixen l'activitat són aquells que l'equip docent conjuntament amb l'equip terapèutic valora que se'n beneficien positivament.

L'activitat és conduïda per un terapeuta amb l'acompanyament d'un professional del centre. L'equip docent conjuntament amb els terapeutes decideixen la necessitat de treballar en grups petits d'alumnes o de forma individual, segons les característiques dels alumnes, els seus interessos i necessitats i evidentment els objectius que es volen aconseguir amb la intervenció.

S'utilitza el vincle afectiu i la motivació que demostra l'alumnat per estar amb el gos i treballar amb ell, per millorar tant aspectes emocionals i de relació amb l'alumnat com aspectes relacionats amb aprenentatges com el saber estar, atenció, concentració, autoestima, comunicació, socialització, afavorir el contacte físic, tolerància a la frustració, etc.

Així mateix el contacte i la relació amb el gos ofereix alegria, disminució de l'ansietat, disminueix el sentiment de soledat, d'aïllament, ajuda a augmentar la seguretat amb ell mateix i l'equilibri emocional i provoca un sentiment de relaxació en els alumnes.

Es parteix sempre i es prioritza el benestar de l'alumne i que a les sessions l'alumnat es mostri actiu i participatiu.

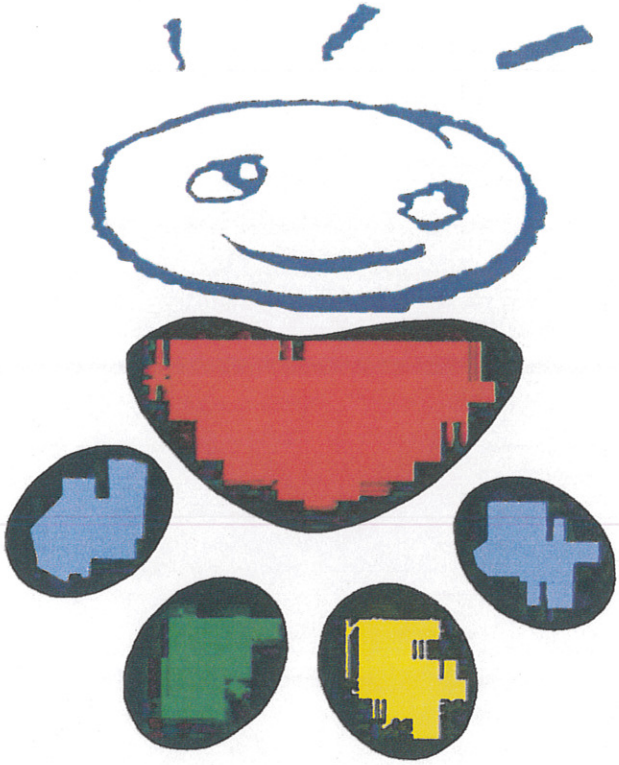

CTAC
Girona

Projecte C.E.E. Font de l'Abella

1. CTAC Girona

CTAC Girona neix amb la finalitat de treballar amb i per a les persones amb discapacitat a través de les teràpies assistides amb cans (TAA). L'entitat disposa d'un local, situat al Carrer Francesc Roger número 25 (Girona), on hi podem trobar les oficines centrals. Aquestes instal·lacions ens serveixen com a centre de formació (formant professionals i tècnics en teràpies assistides amb cans) i centre de teràpia, ja que disposa de diferents sales degudament pensades i equipades per desenvolupar teràpies assistides amb cans.

A part de desenvolupar les teràpies en el propi centre, es desenvolupen diferents projectes pensats per treballar en les pròpies institucions. El nostre àmbit d'actuació és nacional, oferint els nostres serveis a totes les persones, empreses o entitats que ho sol·licitin.

Els professionals de CTAC Girona que duen a terme les intervencions, els dividim en dos grups, formant entre ells un equip interdisciplinari. Per un costat hi han els tècnics en teràpies assistides amb cans, els quals estan preparats per dur a terme el maneig del gos dins les sessions per col·laborar de forma activa amb el professional. Per altra banda, hi han els experts en teràpia assistida amb cans, aquests a més de tenir una titulació universitària, ja sigui en el camp de la salut o de l'educació, estan degudament preparats per dissenyar, desenvolupar i avaluar les teràpies, participant com a màxim responsable del programa, tant a nivell terapèutic com educatiu.

Des de CTAC Girona, programem les TAA amb l'objectiu principal, des d'una perspectiva inclusiva i integradora, d'aconseguir una millora de la qualitat de vida de les persones amb discapacitat, servint-se d'una eina essencial com és el gos de teràpia. Quan parlem de millorar la qualitat de vida, ens referim a promoure millores en el funcionament físic, social, educatiu, emocional i/o

cognitiu de la persona. Tots els nostres programes de TAA estan dissenyats, desenvolupats i avaluats per un professional de la salut o de l'educació, existint uns objectius específics i preestablerts a nivell individual o grupal.

Dins les TAA nosaltres hem escollit els gossos com a eina de treball, parlant així de les Teràpies Assistides amb Cans. Aquesta teràpia consisteix en utilitzar els gossos, els quals tenen qualitats úniques que ofereixen beneficis en el desenvolupament global de la persona, com a auxiliars d'altres teràpies que s'involucren amb intencions terapèutiques. Aquestes van destinades a persones que convisquin amb alguna discapacitat psíquica o física i/o alguna dificultat de caire social o educatiu . El gos és una eina al servei del terapeuta, és un estímul que obre un camp molt ampli perquè l'usuari es mostri més obert i motivat i alhora el terapeuta pugui treballar de forma més eficaç, utilitzant el gos conjuntament amb d'altres recursos per dur a terme la seva intervenció terapèutica.

Els beneficis que podem obtenir amb la teràpia assistida amb cans són nombrosos, entre altres destaquem: treballar l'empatia, facilitar un canal de comunicació entre el pacient i el terapeuta, afavorir la socialització amb la resta del grup, estimulació mental i cognitiva, afavorir la concentració, facilitar el contacte físic, aconseguir beneficis fisiològics, etc.

Els gossos que s'utilitzen en les teràpies són escollits a través d'una selecció específica, son sans, segurs i estan entrenats per poder dur a terme aquest tipus d'activitats. Posseeixen les aptituds adequades, tenen una constitució i edat apropiades. Posseeixen habilitats adequades perquè la seva participació sigui beneficiosa. Els principals criteris de selecció del gos de teràpia son: la fiabilitat, la possibilitat de preveure, el control de la situació, l'adequació i la capacitat d'inspirar confiança. Concloem dient, que el gos de teràpia és un

animal específicament entrenat per integrar-se dins d'un programa terapèutic o educatiu com una eina al servei del professional.

2. Justificació del projecte

Pensem que les TAA són un recurs molt interessant pel col·lectiu de persones amb discapacitat psíquica. Doncs, en les primeres etapes de la vida, els principals objectius a treballar es relacionen amb la necessitat de sentir-se estimats i desenvolupar un sentit de diligència i competència (sentir-se competent i capacitat) davant un sentiment d'inferioritat. Els gossos, poden ajudar a potenciar l'acceptació incondicional, a incrementar el nivell de confiança, pot demostrar que val la pena estimar, a veure el valor de la vida i a desenvolupar un sentit de responsabilitat, entre molts d'altres. La relació nen/a-gos, crea diferents factors de reciprocitat.

Abans de parlar de les característiques del projecte, creiem important ressaltar, que les diferents teràpies que es realitzin poden ser a nivell individual i/o grupal. L'elecció dependrà dels objectius generals i específics que vulguem treballar.

3. Característiques generals del projecte

3.1 Col·lectiu al qual va dirigit el projecte

Una vegada realitzada aquesta breu justificació del projecte, ens centrarem en el col·lectiu al qual va dirigit el projecte, als alumnes del Col·legi d'Educació Especial de Font de l'Abella.

El Centre d'Educació Especial Font de l'Abella, es troba ubicat a l'Avinguda Montilivi nº 100 , als afores de la ciutat de Girona. El CEE Font de l'Abella té unes peculiaritats que fan que l'anàlisi de l'entorn no es pugui limitar al context del barri. Donat que es tracta d'un escola d'educació especial, assisteixen alumnes de tota la comarca del Gironès i part de les comarques del Baix

Empordà i la Selva. Cada matí arriben al centre amb autobús i marxen una vegada finalitzada la jornada escolar.

En funció de la tipologia dels alumnes, les seves competències i edat, el Centre s'organitza en seccions:

- **Infantil:** Alumnes de 3 a 6/7 anys.
- **Primària**: 6/7 a 12/13 anys.
- **Secundària nivell 1:** . Alumnes de 12/13 anys a 16/18 anys que poden assolir aprenentatges funcionals de lectura , escriptura i càlcul, amb força autonomia per accedir al món laboral protegit i en alguns casos normalitzat amb acompanyament.
- **Secundària nivell 2**: Alumnes de 12/13 anys a 16/18 anys són alumnes amb adaptacions molt significatives del currículum, són alumnes que tenen moltes dificultats per assolir aprenentatges escolars mínims i poca autonomia.

Objectius a prioritzar:

D'acord amb l'edat de l'alumnat i el seu procés educatiu i evolutiu, en els projectes curriculars es prioritza el desenvolupament de la comunicació, l'autonomia personal, la competència en les relacions interpersonals, la integració social i l'adquisició d'habilitats relacionades amb entorns laborals.

3.2 Localització i temporalització del projecte

El projecte es durà a terme a les instal·lacions del Col·legi de Font de l'Abella, en aquest, podrem utilitzar diferents espais per treballar al interior i a l'exterior, com són el pati de l'escola, les diferents aules i el gimnàs.

Una vegada hem definit l'espai on es realitzarà el projecte, ens cal programar les sessions. Es realitzaran dues sessions setmanals, els dimarts i dimecres de 10 a 13h del matí. Aquestes, s'iniciaran en data 28 de setembre i es prolongaran fins el mes de desembre, abans que comencin les vacances de Nadal. Es faran tres sessions diàries i seran grupals repartides.

3.3 Criteris metodològics

El criteri metodològic amb el qual durem a terme les diferents activitats del projecte, serà la participació activa dels participants, ja que pensem que és la millor manera d'assegurar-nos que s'entengui bé el que volem transmetre, a la vegada que les persones gaudeixen i adquireixen realment els aprenentatges i/o habilitats que ens marquen els objectius preestablerts.

La teràpia assistida amb cans, ha de ser un espai de treball grupal i individual que vagi més enllà dels objectius que treballem, ha de ser un lloc on els participants es sentin còmodes, on puguin actuar amb tranquil·litat, sentint-se a gust amb el context i amb si mateix.

4. Participants y objectius del projecte

Tenint en compte que la intervenció assistida amb gossos està plantejada per part de l'escola i de CTAC Girona com un primer contacte i per observar les interaccions i els resultats que s'aconsegueixen, no establirem uns objectius definits més enllà dels que ja es treballen a la mateixa escola: desenvolupament de la comunicació, l'autonomia personal, la competència en les relacions interpersonals, la integració social i l'adquisició d'habilitats relacionades amb entorns laborals.

Ara bé, hem de tenir en compte que l'objectiu central de la teràpia assistida amb cans és el de millorar la qualitat de vida dels usuaris utilitzant els gossos com a eina i canal de comunicació per donar suport a la tasca socioeducativa i psicosocial del professional.

5. Avaluació del projecte

Durant el projecte realitzarem tres avaluacions. La primera ja l'hem realitzat, doncs és la que ens ha servit per detectar les necessitats del col·lectiu i marcar els objectius a treballar mitjançant la teràpia assistida amb cans. La segona avaluació la realitzarem durant el transcurs del projecte, després de cada sessió farem una petita avaluació per poder veure l'evolució dels participants, el funcionament de les activitats i per revisar els objectius establerts. La tercera i última avaluació, la durem a terme al finalitzar el projecte, en aquesta tindrem en compte els recursos utilitzats i sobretot el treball de l'expert, el del gos i l'opinió del professional del centre. Els criteris d'avaluació que utilitzarem per tot el conjunt d'activitats són els següents:

- El grau de millora de les habilitats que ens hem proposat com objectius.
- Fixant-nos en els objectius marcats i el resultat de cada sessió, avaluarem la qualitat i l'adequació de les activitats proposades.
- El nivell de motivació dels participants al llarg de la teràpia.
- El paper que hagin tingut els gossos de teràpia.
- El vincle que haguem aconseguit crear entre el participant, el terapeuta y el gos de teràpia.
- Que el pressupost i el material s'hagin adequat a les necessitats del participant, de l'activitat, del gos y del terapeuta.

Per finalitzar i amb la intenció d'aglutinar tota la reflexió i informació adquirida durant el projecte, l'expert realitzarà una memòria general en la que resumirà i adjuntarà les diferents avaluacions. Aquesta memòria servirà principalment com a eina de consulta per a pròxims projectes i com a arxiu documental del treball realitzat.